

Joyce Fleming tekst en foto's

Love Lace

De tentoonstelling

Juli 2011 - de openingsavond van de Love Lace Tentoonstelling in het Powerhouse Museum in Sydney (Australië). Honderden bezoekers liepen dóór de eerste expositie, een galerij van metalen bloemvormen, naar de donkere tentoonstellingsruimte. Als je kant definieert als 'een opengewerkte structuur', was dit toch geen gewone kanttentoonstelling. Papier, plastic, hout, metaaldraad – allerlei verschillende materialen waren gebruikt voor deze bijzondere objecten en het kostte tijd om alles in je op te nemen. De mensen liepen langzaam door de tentoonstellingsruimte om alles goed te kunnen bekijken. Het was erg sfeervol. Elk stuk was apart verlicht. De digitale werkstukken verspreidden geluid en flinkerende beelden. Tegen een donkere achtergrond hing mijn werkstuk 'Cultures Interwoven', bijgelicht om de bladeren van de 'flax' (Phormium) en de daarin met de vezels van de bladeren gemaakte kant, te laten zien. Het was heel bijzonder daar de mensen gade te slaan die mijn werk bekeken en beoordeelden. Iemand vroeg aan me of ik het mooi vond. Toen ik vertelde dat het mijn werkstuk was, vertelde hij dat hij in het museum werkte en er meteen door gefascineerd was. Het was een hele opluchting dat in elk geval iemand het mooi vond!

Het losmaken van de vezels

Joyce bij een Phormium-plant

Het ontwerp

Na maanden werken was het moeilijk te geloven dat het daar nu hing. Ik had in februari 2010 in de New Zealand Lacemaker voor het eerst gelezen over de tentoonstelling. Toen ik de beoordelingscriteria op de website las, zonk de moed me haast in de schoenen – 'Visuele impact; Originaliteit & creativiteit; Vernieuwing in ontwerp, materiaal en/of techniek; Ervaring in uitvoering. Het werk moet origineel zijn en iets laten zien van de identiteit van de maker en zijn culturele achtergrond'. Tijdens een cursus 'Creative Practice in Maori Fibre Arts' op de universiteit van Waikato in 2008 had ik gewerkt met 'muka', de vezel die Maori verkrijgen uit 'flax'. Ze gebruiken dit om mantels te weven. Ik bestudeerde zowel de traditionele toepassingen en de culturele betekenis als het gebruik van 'muka' op een niet-traditionele manier, zoals kantklossen. Ik bedacht dat dit aan de criteria zou voldoen en ik begon voorbeelden te zoeken.

Op een lezing van de NZ Lace Society op de ALV van 2008 had ik gehoord van een kraag in Bedfordshire techniek uit circa 1903-1906. Deze was gemaakt door een mevrouw Williams en werd bewaard in het Canterbury Museum in Christchurch. Naar het voorbeeld van deze kraag zijn enige jaren geleden twee stukken met 'muka' geklost. Verder is er een ander 'muka' kantwerk van mevrouw Williams in het Te Awamutu Museum. De meest recente voorbeelden zijn in 2004 en 2008 geklost door leden van de NZ Lace Society. De een gemaakt van met de hand verkregen 'muka' dat daarna was geverfd en de ander van een machinale 'flax'-vezel.

Nadat ik deze stukken had bekeken en had geëxperimenteerd

met het klossen van 'muka', besloot ik dat ik met mijn werk het ruwe materiaal wilde benadrukken. Ook moest de waarde van de plant voor de Maori cultuur tot uitdrukking gebracht worden. Ik wilde niet alleen maar een 'Europese kant' maken. Dit en de technische uitdaging van de beperkte bladlengte leidde ertoe dat ik de vezels gedeeltelijk vrijmaakte en de bladpunt en zijkanten behield. Met de vrij liggende draden klostte ik de kant. Horizontaal opgehangen deed de vorm van het ontstane 'kantblad' me onverwachts denken aan een 'waka', een Maori kano.

Voor de tentoonstelling moest ik voor eind april 2010 een ontwerpvoorstel indienen. Ik vond dit het moeilijkste deel van het hele proces. Twee maanden later hoorde ik tot mijn verrassing dat mijn werk tot de 130 finalisten behoorde. Gekozen uit 700 deelnemers uit 33 landen! Nu had ik nog zes maanden om mijn voorstel uit te werken – vijf 'kantbladeren' onder elkaar hangend en verbonden met 'muka' - vlechten.

Het werkstuk

Na veel experimenteren, maakte ik mijn 'kantbladeren' in een aangepaste Milanese techniek. Elk blad had genoeg draden voor het aantal paren dat ik nodig had en zelfs extra voor als er een draad brak. Een draadje katoen hield de vezels stevig op de klosjes. Het was verrassend eenvoudig om met de 'muka' te werken en de vezels van de plant in mijn tuin hadden de juiste dikte om als enkele draad te gebruiken. Hoewel ik het natuurlijke materiaal wilde laten overheersen, moest ik wel enige controle uitoefenen. Om omkrullen te voorkomen, moest het blad platgedrukt worden vanaf het allereerste begin totdat het klaar was. In augustus begonnen de stukken die ik in april gemaakt had door te buigen. Het was duidelijk dat de 'kantbladeren' steun nodig hadden als ze hingen. Gelukkig kon een plaatselijk bedrijf acrylplaat op de maat van de bladen maken met piepkleine gaatjes om ze onzichtbaar aan elkaar te bevestigen. De vijf panelen werden onder elkaar gehangen met

'Cultures Interwoven'

een vlecht van 'muka' aan de zijkanten. De vlecht was versterkt met vissnoer. De vlecht en de stenen, om de panelen recht te laten hangen, waren geïnspireerd op een voorstelling van het Atamari Maori Dance Theater waar de dansers met herhaalde ritmische bewegingen de strengen vlochten van een touw dat aan een grote steen was gebonden.

Sydney

Het werk was voor het eind van het jaar klaar en een vriend verzond de

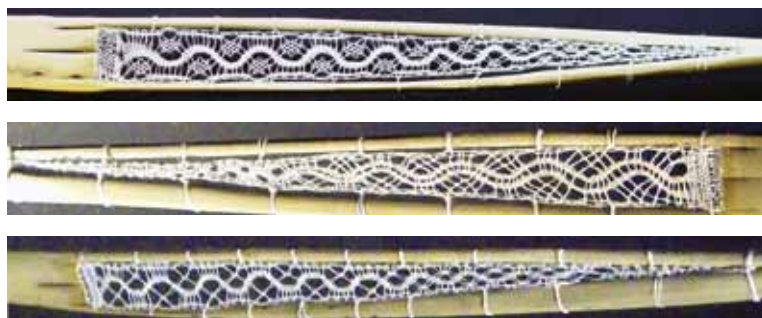
titel 'Cultures Interwoven' (vervlochten culturen). Het verpakken was nog een hele klus en ik hoopte dat de douane het niet zou openen. Ik was behoorlijk opgelucht toen ik hoorde dat het veilig aangekomen was in januari 2011. Zes maanden later had ik een fantastische tijd in Sydney. Ik vond het heel leuk om de verhalen van andere kunstenaars over hun werk te horen.

Wat had 'Cultures Interwoven' doen ontstaan? – mijn liefde voor planten, interesse in design, belangstelling voor New Zealand Flax als weefdraad en voor taonga (Maori cultuur), jaren van kennis verzamelen bij Ierse en Nieuw Zeelandse kantwerksters, 'flax' wevers en dansers, een bemoedigende vriend en een echtgenoot die me altijd terzijde stond. Iedereen bedankt.

Dit artikel heeft in november 2011 in 'The New Zealand Lacemaker' (No.118) gestaan. Vertaling uit het Engels: Anneke de Jong.

Het blad wordt plat gedrukt

Details